

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Svenskt Friluftslivs yttrande över remiss av Boverkets förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. (M2014/2798/Mm)

Inledning

Boverket fick i uppdrag av regeringen 2014 att ta fram ett förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö, då regeringen bedömde att målet inte nås med beslutade styrmedel. I uppdraget ingick att analysera de viktigaste orsakerna till att miljö kvalitetsmålet inte uppnås samt att identifiera prioriterade frågor för en strategi med etappmål, åtgärder och styrmedel. I uppdraget har även ingått att analysera hur grön teknik, miljöinnovationer och livscykelanalyser kan utvecklas och tillämpas för att bidra till miljö kvalitetsmålen.

I rapporten redovisas fyra förslag till etappmål som kan verka för en bättre måluppfyllelse av miljö kvalitetsmålen. Uppdraget har genomförts i samråd med Naturvårdsverket, Trafikverket, Statens energimyndighet och Riksantikvarieämbetet.

Synpunkter på förslaget

Boverket menar, med hänvisning till Naturvårdsverket årliga uppföljning av miljö kvalitetsmålen, att grönområdena i tätorterna minskar. Detta anser Svenskt Friluftsliv är allvarligt och utgör självklart ett hot mot miljö målet God bebyggd miljö.

Boverket visar på en rad konflikter i rapporten. Svenskt Friluftsliv vill framförallt lyfta målkonflikten mellan en tät stadsbebyggelse och grönytor. Det finns en uppenbar risk att grönytor försvinner i samband med att städer förtätas. Det är enligt Svenskt Friluftsliv inte acceptabelt. Grönytorna spelar en avgörande roll för människors välbefinnande och producent av andra ekosystemtjänster. Svenskt Friluftsliv föreslår därför att ett relationsmått tas fram som beskriver den bebyggda ytan i förhållande till tillgänglig grönyta för allmänheten. Detta mått kan sedan användas för att avgöra om mängden grönytor är tillräckliga, men även som restriktioner vid nybyggnationer.

Svartviksslingan 28, 167 39 Bromma
Tel 08-549 041 21, fax 08-447 44 44
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

Etappmål nummer ett: "År 2020 har den svenska planeringsberedskapen utvecklats så att myndigheternas tillämpning främjar miljö kvalitetsmålen måluppfyllnad. Regionala forum har etablerats för samverkan mellan kommunala, regionala och nationella nyckelaktörer för att uppnå en hållbar samhällsplanering". Det hade här varit lämpligt om Boverket hade inkluderat, eller åtminstone hänvisat till det arbete som pågår i regi av Naturvårdsverket när det gäller att utveckla kommunala friluftslivplaner. Avsaknaden utgör en brist i förslaget.

I stycket om markinnehav (sid 21 ff.) vill Svenskt Friluftsliv påpeka vikten av att det planeras för människors utevistelse och att det finns tillgängliga grönytor att vara på. Det är inte acceptabelt att kommunerna planerar för byggnation på egen mark eller annans mark men invånarnas utevistelse förväntas ske på grönytor som ägs av tredje part.

Boverket nämner under rubriken "Förslag till insatsområde inom bebyggelsestruktur och transporter" att "Mycket talar för att ökad täthet, funktionsblandning, minskad biltrafik och ökad tillgänglighet med gång, cykel- och kollektivtrafik ökar städernas attraktivitet". Svenskt Friluftsliv ifrågasätter starkt detta påstående. Om myndigheten vill påstå något sådant måste det ske med väl underbyggda argument och/eller hänvisning till forskning. Inte i svepande ordalag som ovan. Svenskt Friluftsliv vill istället hävda att god tillgång till grönområden ökar ett områdes attraktivitet (se tex. naturvårdsverkets skrift: 20 argument för friluftsliv).

Etappmål nummer tre: "Ökningen av persontransportresandet i tätorter ska ske så att biltrafiken minskar. År 2020 ska personbilstrafiken i tätorter ha minskat med 10 procent jämfört med 2014." Under detta etappmål omnämns fem olika åtgärder. En av dessa åtgärder är att anlägga fristående cykelvägar. Detta förslag ställer sig Svenskt Friluftsliv positivt till men vill i sammanhanget påpeka att detta ofta är ett dyrt sätt att öka cyklingen. Svenskt Friluftsliv har två medlemsorganisationer (Cykelfrämjandet och Svenska Cykel Sällskapet) som båda arbetar med cykelleder och cykelinfrastruktur. Dessa organisationer besitter stort kunnande och har under många år märkt ut lämpliga vägar som cykelvägar. Vi uppmanar regeringen att se över de anslag som beviljas till dessa ideella organisationer för underhåll och utveckling av cykelleder. Det arbete som dessa organisationer gör för cyklandet i Sverige är det mest kostnadseffektiva arbetet inom området. Om myndigheten eftersträvar ytterligare satsningar på cykelinfrastruktur, utöver det arbete som dessa organisationer gör för att hitta säkra cykelvägar, ser vi det som positivt. Vi är också positivt inställda till förslaget från Lantmäteriet om ändringar i anläggningslagen som ger kommuner möjlighet att anlägga sammanhängande cykelleder och vandringsleder.

Det finns dock enligt vår mening två typer av cykelvägar – ett för vardagsbruk (cykla till jobbet, skolan etc.) och ett för friluftssändamål (fritid, motion, rekreation och turism).

Friliggande cykelvägar är dubbelriktade och inte placerade alldeles intill de stora bilstråken. Dessa cykelvägar är inte så vanliga. Cykelbanor/cykelvägar utmed och alldeles intill stora bilstråk finns det desto fler av - inom och i grannskapet av de flesta av våra tätorter. Att öka antalet cykelvägar enligt alt.1 skulle förmodligen öka cyklingens attraktivitet för de som pendlar till arbetet (max 10-15 km).

Svartviksslingan 28, 167 39 Bromma
Tel 08-549 041 21, fax 08-447 44 44
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

På landsbygden är det främst cykling för aktivt friluftsliv som gäller. Trafiksäkerhetsverket har dock tagit fram ett "preliminärt" regelhäfte för cykelturistleder, som skulle innebära ett direkt hot mot samtliga befintliga cykelleder om det blir verklighet.

Detta regelhäfte berör i huvudsak endast trafiksäkerhet medan upplevelserna, som är huvudsyftet med cykelturistlederna behandlas som en bisak. Att bygga separata cykelvägar ute på landsbygden endast för turiständamål blir dyrt och har även andra brister.

Svenskt Friluftsliv anser således att det är viktigt att särskilja dessa två typer av cykelleder i planeringsarbetet.

Generella synpunkter

I arbetet med att ta fram förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö har Boverket inte på något ställe beskrivit hur detta miljö kvalitetsmål eller dess etappmål kopplar till de av regering och riksdag beslutade friluftsmålen. Speciellt friluftsmål nummer 5 "Attraktiv tätortsnära natur" har en stark koppling till det arbete som genomförts av Boverket. Detta är en allvarlig brist i arbetet och som bör beaktas i den fortsatta hanteringen.

När det gäller respektive förslags kostnadseffektivitet och statsfinansiella effekter anser Svenskt Friluftsliv att dessa generellt sett är undermåliga.

Med vänliga hälsningar

Ulf Silvander
Generalsekreterare